

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 1629/2020
14.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Момчило Стојановић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., запосленог на ВВ факултету у ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1271/18 од 01.06.2018. године, у седници одржаној дана 14.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1271/18 од 01.06.2018. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 647/13 од 28.09.2017. године, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му на име накнаде штете исплати износ од 50.000.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1271/18 од 01.06.2018. године, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, јер је другостепени суд побијену одлуку засновао на чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју се наводима ревизије указује, није прописана као ревизијски разлог у смислу члана 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП. Супротно тврдњи ревидента ревизијски суд сматра да је жалбени суд оценио битне жалбене наводе који су од значаја за пресуђење ове парнице, па није

учињена битна повреда из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП. Указивање на погрешно утврђено чињенично стање није дозвољен ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен на ВВ факултету у ... на радном месту домара, а затим на радном месту бравара. Тужени је био секретар овог факултета. Тужилац је поднео тужбу за накнаду штете због дискриминације до које је дошло с обзиром да је више година био изложен омаловажавању, малтретирању и прогањању од стране декана, секретара и запослених на ВВ факултету у ... из разлога и на начин ближе наведен у нижестепеним пресудама. Утврђено је да је декан 15.09.2003. године, издао упутство за вођење дневника домара и да се тужилац молбом од 24.11.2003. године, обратио декану и секретару ВВ факултета захтевом да му се за обрачун плате призна виша уместо средња стручна школа. Решењем декана ВВ факултета од 11.03.2005. године, потврђено је решење првостепеног дисциплинског органа од 17.02.2005. године у делу у коме је утврђена одговорност запосленог овде тужиоца за повреду радне обавезе - недолично понашање, свађу, увреду и слично према запосленима, а преиначено решење у делу дужине трајања изречене новчане казне и иста је умањена за један месец. Тужиоцу је понуђено закључење анекса уговора о раду од 06.07.2005. године уз премештај на друго радно место и то на радно место мајстора бравара у огледном добру ВВ факултета „ГГ“, због чега је тужилац 29.09.2005. године, споразумно раскинуо радни однос са 30.09.2005. године, а потом водио парницу која је окончана правноснажном пресудом Четвртог општинског суда у Београду П1 2073/05 од 14.01.2009. године, којом је одбијен његов тужбени захтев за поништај споразума о престанку радног односа. Од тада тужилац води више поступака против факултета. Тужилац је дана 11.05.2006. године ушао у зграду факултета и лепио памфлет којим је вређао запослене и гласно износио претње, па је декан дописом од 25.05.2006. године портирима наложио да убудуће не дозволе улазак тужиоца у зграду факултета без његове претходне сагласности или сагласности неког од продекана, а у случају да тужилац одбије да се заустави портири су дужни да о томе одмах обавесте декана, а у случају да исти уђе у зграду током нерадног дана да обавесте МУП - ОУП ... и затраже интервенцију службених лица. Одлуком декана од 27.02.2009. године тужиоцу је забрањен улазак у зграду Факултета. Тужилац је од 02.03.2001. године члан Гранског синдиката просветних радника Србије „Независност“, заменик главног повереника Синдиката ВВ факултета из ... од 02.03.2001. године до 21.04.2005. године и главни повереник од 21.04.2005. године до 05.03. 2010. године. По наводима тужбе тужиоцу (представнику синдиката) је нанета штета тиме што га је тужени (који је по мишљењу тужиоца имао главну улогу у његовом прогањању) незаконитим радњама (чија је садржина ближе описана у нижестепеним пресудама) понижавао, малтретирао и вршио прогон на ВВ факултету у ..., услед чега је проистекао и незаконити престанак радног односа на овом факултету, због чега тужилац тражи тужбом да се обавезе тужени да тужиоцу накнади нематеријалну и материјалну штету у износу од 50.000.000,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови применили материјално право када су закључили да није основан тужбени захтев за накнаду штете по основу дискриминације.

Неосновано се ревизијом тужиоца указује да је материјално право погрешно примењено.

Одредбама члана 21. Устава РС утврђено је да су пред Уставом и законом сви једнаки, да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације и да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета. Забрана дискриминације зајемчена је и међународним правним изворима – Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 14.) и Додатним протоколом број 12 уз Европску конвенцију, као и Међународним пактом о грађанским и политичким правима (члан 26).

Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, број 22/09), у члану 2. став 1. тачка 1. прописује да изрази „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“ означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и чланова њихових породица, или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на неком личном својству.

Из наведених одредаба произилази да су најбитније карактеристике дискриминације - прављење разлике између лица које тврди да је дискриминисано и других лица у истој или упоредивој ситуацији, које при том мора бити неоправдано и мора бити везано за неко лично својство дискриминисаног лица. Према члану 45. став 2. цитираног Закона тужилац мора да учини вероватним акт дискриминације, односно да му је због неког личног својства повређено људско или мањинско право зајемчено Уставом, што је неопходна претпоставка да би се могла утврдити повреда начела забране дискриминације.

Одредбом члана 154. Закона о облигационим односима је прописано да ко другом проузрокује штету дужан је накнадити је уколико не докаже да је штета настала без његове кривице.

Одредбом члана 155. истог закона је прописано да је штета умањење нечије имовине, (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист) као и наношење другом физичког или психичког бола и страха (нематеријална штета).

Одредбом члана 170. истог закона је прописано да за штету коју запослени у раду или у вези са радом проузрокује трећем лицу одговара предузеће у коме је запослени радио у тренутку проузроковања штете, осим ако докаже да је у датим околностима поступио онако како је требало (став 1.) и да оштећеник има право да захтева накнаду штете и непосредно од запосленог ако је штету проузроковао намерно (став 2.). Наведене одредбе примењују се и на друге послодавце у погледу одговорности за штету коју запослени који код њих раде проузрокују у раду или у вези са радом (члан 171. став 1.)

Одредбом члана 200. истог закона је прописано да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица као и за страх, суд ће, ако нађе да околности случаја нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству, да ће при том водити рачуна о

значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Применом цитираних норми да би се конституисала материјалноправна одговорност, потребно је да постоји узрочно-последична веза између радњи туженог и штете настале на страни тужиоца. Међутим, у овом случају радње туженог као секретара ВВ Факултета, које по наводима тужиоца представљају дискриминаторско понашање нису довољне за претпоставку да је према тужиоцу неједнако поступано, односно неоправдано прављена разлика због неког личног својства – његовог занимања, школске спреме, припадности синдикалној организацији, у односу на друге запослене или бивше запослене на ВВ факултету. Да би постојала штета због претрпљених душевних болова из назначених основа, неопходно је да су радњама туженог доведене у питање моралне вредности тужиоца које он ужива у средини где живи и ради. Сачињавањем правних аката које је потписивао декан факултета, тужени као секретар факултета, није испољио злу намеру или злоупотребио овлашћења. Зато су нижестепени судови правилно применили материјално право закључивши да у овом случају нема акта дискриминације јер тужени није направио разлику у положају тужиоца по основу неког његовог личног својства у односу на друга лица у тој установи.

Супротно ревизијским наводима, тужилац у конкретном случају није учинио вероватним да је поступањем туженог доведен у неједнак положај у односу на лица која се налазе у истом правном положају, по основу неког свог личног својства у смислу једног од основних начела Устава РС о забрани дискриминације (члан 21.) и члана 1. протокола 12 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, којом је утврђена општа забрана дискриминације у остваривању права која предвиђа закон. *Стога није повређено начело једнаких права и обавеза и није извршена дискриминација тужиоца по личном својству, па нема ни основа за накнаду штете.*

Наводима ревизије понављају се жалбени разлози који су били предмет правилне и потпуне оцене другостепеног суда и оспорава утврђено чињенично стање, што није дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић